

MILOŠŤ, LÁSKA A SPOLOČENSTVO: TROJIČNÉ POŽEHNANIE (2. KORINŤANOM 13,13)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Kor 8,9; Rim 16,20; 1Ján 4,8–11; 2Kor 13,11; Fil 2,1, 2; Gal 4,4–6

ÚVODNÝ TEXT

Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými! (2Kor 13,13)

Pavol uzatvára Druhý list Korinťanom tým, že opätovne zdôrazňuje kľúčové prvky, ktorým sa vo svojich listoch venoval. Robí to prostredníctvom piatich imperatívov (príkazov) v 2Kor 13,11.

Prvý imperatív, „Radujte sa“, pripomína skoršie texty v jeho listoch.

Druhý imperatív, „zdokonaľujte sa“, prekladá grécke slovo (*katartizó*), ktoré sa objavuje tu a v 1Kor 1,10.

Tretí imperatív, „potešujte sa“ (ROH; „povzbudzujte sa navzájom“; SSV), je dokončením myšlienky z úvodu listu (2Kor 1,3–7). Pavol začína a končí svoj druhý list povzbudením. Prijímame Božie povzbudenie, aby sme povzbudzovali aj iných (2Kor 1,4.6).

Štvrtý a piaty imperatív, „rovnako zmýšľajte, nažívajte v pokoji“ (2Kor 13,11), sú výzvou na jednotu. Práve takáto atmosféra radosti, duchovného uzdravenia, vzájomnej podpory, jednoty a pokoja vytvára priestor pre prítomnosť „Boha lásky a pokoja“ (2Kor 13,11). Takýto stav je priamym ovocím pôsobenia trojediného Boha v srdci človeka (2Kor 13,14).

Milosť, láska a spoločenstvo sú ovocím diela, ktoré pre nás koná trojjediný Boh. Tieto tri základné charakteristiky kresťanského života vytvárajú a upevňujú atmosféru, v ktorej je citelne prítomný Boh.

OSNOVA LEKCIE

Záverečná lekcia zhŕňa kľúčové témy oboch listov vo svetle záverečného trojičného požehnania (2Kor 13,13). Ukazuje nám harmonickú spoluprácu Otca, Syna a Svätého Ducha na našej záchrane a pri budovaní cirkevného spoločenstva.

- 2Kor 13,13; 8,9: Milosť Pána Ježiša Krista (nedeľa)
- 2Kor 13,13; Rim 8,37–39: Božia láska (pondelok)
- 2Kor 13,11: Boh lásky a pokoja (utorok)
- 2Kor 13,13: Prítomnosť Svätého Ducha (streda)
- 2Kor 13,13; Gal 4,4–6: Súčinnosť Trojice v pláne našej záchrany (štvrtok)

JEŽIŠOVA MILOŠŤ

Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými! (2Kor 13,13)

Boh pokoja čoskoro rozdrví satana pod vašimi nohami. Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami. (Rim 16,20)

Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vašim duchom, bratia. Amen. (Gal 6,18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Je inšpirujúce sledovať, ako Pavol v závere Druhého listu Korinťanom opäť pripomína Ježišovu milosť, rovnako ako to urobil v jeho úvode (2Kor 1,2; 2Kor 13,13). Milosťou svoj list otvára aj uzatvára. Ako sme si všimli už na začiatku tohto štvrtroka, Pavol nedokázal prestať myslieť na Ježiša a hovoriť o ňom.

„Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste vy jeho chudobou zbohatli.“ (2Kor 8,9)

Aká obdivuhodná a neodolateľná je Ježišova milosť. Opustil nesmierne bohatstvo svojej večnej nebeskej existencie a stal sa chudobným. Kráčal po prašných cestách starovekej Galiley. „Ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži“ (Fil 2,8). Urobil to preto, aby sme sa my mohli stať „bohatí“ – aby sme získali možnosť byť s Ním v nebi. Pre nás, ktorí poznáme len svet poznačený hriechom, smrťou a utrpením, je nesmierne náročné predstaviť si, čo pre Ježiša znamenalo opustiť nebeskú slávu, prísť sem a obetovať za nás svoj život.

Prečítaj si Rim 16,20; Gal 6,18; Fil 4,23 a 1Tes 5,28. Aké dôležité poslanstvo sa nachádza v týchto textoch?

Pavol vo svojich listoch hovorí o Ježišovej milosti neustále. Medzi najkrajšie výroky patria slová z Listu Rimanom: „Lebo ak pre priestupok jedného mnohí zomreli, oveľa viac sa v mnohých rozhojnila Božia milosť a dar z milosti jedného človeka, Ježiša Krista.“ (Rim 5,15) Ti, ktorí prijímajú túto hojnosť milosti, „budú kralovať v živote skrze jedného, Ježiša Krista“ (Rim 5,17). Podobne ako v Druhom liste Korinťanom, aj ostatné svoje listy Pavol začína a končí zmienkou o Ježišovej milosti (Rim 1,7; Rim 16,20; 1Kor 1,3; 1Kor 16,23; Gal 1,3; Gal 6,18; Fil 1,2; Fil 4,23). Táto téma bola stredobodom jeho uvažovania a prial si, aby rovnakým spôsobom naplňala aj myseľ veriacich v Korinte.

Toto si Pavol želal pre všetky zbory. Všimnime si, čo hovorí Efezanom: „Milosť nech je so všetkými, ktorí milujú nášho Pána Ježiša Krista nehynúcou láskou.“ (Ef 6,24) Chcel by pre nás niečo menej než práve takúto nehynúcu lásku k Ježišovi? Celkom isto nie. Veď jeho najväčšou túžbou bolo, „aby rozhojnená milosť rozmnožovala vzdávanie vďaky mnohých na Božiu slávu“ (2Kor 4,15) a stala sa pre nich dostatočnou, tak ako bola pre neho (2Kor 12,9).

APLIKÁCIA

- Skús sa zamyslieť nad Božou milosťou voči tebe z tohto pohľadu: Čo by si si v skutočnosti zaslúžil za všetky svoje slová a činy? A čo ti namiesto toho vo svojej nesmiernej milosti ponúka Boh?

BOŽIA LÁSKA

³⁷Toto všetko však víťazne prekonávame skrze toho, ktorý si nás zamiloval.

³⁸Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ³⁹ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (Rim 8,37–39)

„Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými!“ (2Kor 13,13) Týmto slovami Pavol uzatvára svoj druhý list. Všimnime si, že tri osoby Trojice uvádza v poradí: Syn, Otec a Duch Svätý. Práve vďaka spoločnému pôsobeniu všetkých troch osôb Božstva môžeme hlbšie porozumieť Božej povahe a všetkému, čo pre nás vykonal.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si Ján 3,16.17; Rim 8,37–39 a 1Ján 4,8–11. Čo nám tieto pasáže hovoria o Božej láske?

Text 1Ján 4,8 hovorí, že „Boh je láska“. Láska je Božou podstatou, základnou Božou vlastnosťou. Ján zdôrazňuje, že pravú lásku spoznáваме podľa toho, že Boh obetoval svojho jediného Syna za našu záchranu (Ján 3,16). Boh vyslal Ježiša na záchrannú misiu (Ján 3,17), ktorá bola kľúčovou súčasťou plánu spasenia (Sk 3,20.21; 1Ján 4,10.14). Samotný Ježiš v evanjeliách opakovane hovorí o Otcovi ako o Tom, ktorý ho poslal do sveta (Mat 10,40; Mar 9,37).

Pavol v pozoruhodnom vyhlásení hovorí: „Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni.“ (Rim 5,8) Odlesk Božej lásky môžeme vidieť v krásnom vzťahu medzi manželmi, v láske rodičov k deťom, v úprimnom priateľstve a podobne. Božia láska je však zjavná aj v prírode. V knihe *Cesta ku Kristovi* čítame: „Na každom rozvíjajúcom sa púčiku či stebľe trávy je napísané: *Boh je láska*. Pôvabní a ľubozvuční vtáci v povetrí, voňavé, jemne sfarbené kvety vo svojej dokonalosti, mohutné stromy s bujným svieozeleným lístím – to všetko svedčí o nežnej starostlivosti nášho nebeského Otca a o jeho túžbe po šťastí svojich detí.“ (SC 10; CK 7)

Nič však nie je presvedčivejšie než to, že Boh dal Ježiša ako obeť za naše hriechy. Keď pochopíme, že Boh nás tak veľmi miloval, že poslal Ježiša, aby za nás položil svoj život, bude to mať hlboký vplyv na náš vlastný život: „Lásku sme poznali podľa toho, že on položil svoj život za nás; aj my máme klásť život za bratov.“ (1Ján 3,16)

Pavlovou túžbou bolo, aby Korinťania žili v jednote. Uvedomoval si však, že bez lásky žiadna jednota nie je možná. Preto im zdôrazňoval, že „láska buduje“ (1Kor 8,1) a že bez lásky je všetko márne a prázdne (1Kor 13,1–3). Všetko naše konanie má teda vychádzať z lásky (1Kor 16,14) – z lásky, ktorá je odrazom a rozšírením tej Božej.

■ **O čo by prišlo poslanstvo evanjelia, keby samotný Ježiš nebol vo svojej podstate plne a večne Bohom?**

APLIKÁCIA

BOH LÁSKY

Napokon, bratia, radujte sa, zdokonaľujte sa, napomínajte sa, rovnako zmýšľajte, nažívajte v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami. (2Kor 13,11)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V starovekom pohanskom svete ľudia neverili, že by bohovia mohli milovať ľudí. Ich bohovia boli zlomyseľné a prchké bytosti, ktoré si museli ľudia udobrovať. Koncepcia Boha lásky, ktorú nám predstavuje Biblia, bola niečím úplne novým. Hoci to v jeho dobe znelo šokujúco, Pavol charakterizuje nášho Boha ako „Boha lásky a pokoja“ (2Kor 13,11).

Akú nádej prináša úvodný text (2Kor 13,11)? Čo môžeš urobiť pre to, aby sa pravdy obsiahnuté v tomto texte stali hlbšou súčasťou tvojej skúsenosti?

Výraz „Boh lásky a pokoja“ možno chápať v dvoch rovinách. Prvá hovorí o Bohu ako o jedinom zdroji lásky a pokoja. Druhá rovina zdôrazňuje, že láska a pokoj sú vlastnosťami Božej povahy. Nie je však nutné si medzi týmito výkladmi vyberať. Keďže láska a pokoj sú pevnou súčasťou Božej bytosti, Boh nás nimi prirodzene obdarúva.

Na iných miestach Pavol hovorí o Bohu ako o „Bohu vytrvalosti a útechy“ (Rim 15,5), „Bohu nádeje“ (Rim 15,13), „Bohu pokoja“ (Rim 15,33; 16,20; 1Kor 14,33; Fil 4,9; 1Tes 5,23), „Otcovi milosrdenstva“ (2Kor 1,3) a „Bohu všetkej útechy“ (2Kor 1,3). Boh je zdrojom všetkých týchto darov a vo svojej nekonečnej láske nám ich štedro udeľuje.

Aj keď sa spojenie „Boh pokoja“ v Biblii vyskytuje pomerne často, vyjadrenie „Boh lásky“ nachádzame len v 2Kor 13,11, a preto si zaslúži našu hlbšiu reflexiu.

Mnohí biblisti zdôrazňujú, že Pavlova zmienka o *Bohu lásky* tesne pred záverečným trojičným požehnaním (2Kor 13,13) naznačuje, že o Bohu uvažuje ako o troch Osobách. „Hoci tu používa slovo ‚Boh‘ ako označenie jednej z troch osôb, to, ako vníma Ježiša a Ducha na iných miestach vo svojich listoch... nás núti chápať celú túto frázu ako opis jediného Boha, ktorého raná cirkev začala vnímať v trojjedinej podobe. Potrvá ešte viac než storočie, kým teológovia... začnú používať pojmy ako ‚Trojica‘ ako skrátený spôsob vyjadrenia toho, čo už Pavol jasne formuloval.“ (WRIGHT, Tom. *Paul for Everyone: 2 Corinthians*. London: Society for Promoting Christian Knowledge, 2004, str. 148)

Veríme v jedného Boha, v jednotu troch Osôb, ktoré od večnosti zotrávajú vo vzájomnom vzťahu lásky. Tento trojjediný Boh nás miluje a povoláva nás, aby sme sa milovali navzájom takým spôsobom, ktorý je odrazom lásky panujúcej medzi Otcom, Synom a Svätým Duchom.

APLIKÁCIA

- Ako skutočnosť, že Boh je zdrojom lásky a pokoja, ovplyvňuje tvoj prístup k náročným vzťahom? Akým spôsobom môže naše cirkevné spoločenstvo lepšie odzrkadľovať vzťah lásky, ktorý panuje v Božej Trojici?

SPOLOČENSTVO DUCHA SVÄTÉHO

⁹Ale ako je napísané: Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani do ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, čo ho milujú. ¹⁰Nám to však Boh zjavil skrze Ducha, lebo Duch skúma všetko, aj Božie hlbiny. ¹¹Ved' kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani Božie veci nepozná nikto, len Boží Duch. (1Kor 2,9–11)

Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. (2Kor 3,17)

Ježišova milosť nám nielen zjavuje Božiu lásku, ale ako priamy dôsledok tejto lásky nám prináša aj spoločenstvo Ducha. Toto spoločenstvo má svoj pôvod v Božej láske, pretože bez nej by žiadne skutočné spoločenstvo nemohlo existovať. Pavol to vyjadruje takto: „Ak teda jestvuje nejaké povzbudenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo Ducha, nejaký súcit a milosrdenstvo, dovŕšte moju radosť: zmyšľajte rovnako, majte tú istú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ!“ (Fil 2,1.2)

Niektorí sú presvedčení, že Svätý Duch je len neosobná sila či vplyv. Takéto tvrdenie neobstoí. Prečo by Pavol v trojičnom požehnaní uvádzal dve osoby – Otca a Syna – hneď vedľa obvyčajnej „sily“? Nedávalo by to logiku. Rovnako ako sú Otec a Syn predstavení v kontexte vzájomného osobného vzťahu (2Kor 1,3; 2Kor 11,31), spôsob, akým Svätý Duch komunikuje a buduje vzťahy s ľuďmi, nás vedie k záveru, že aj On je osobou (Rim 8,15.16; pozri tiež Ján 14,16.17.26; 15,26).

Slovné spojenie „spoločenstvo Ducha“ (Fil 2,1) má dve roviny významu. Môže ísť o naše vzájomné spoločenstvo, ktorého darcom a pôvodcom je Svätý Duch, alebo o náš priamy, osobný vzťah so samotným Duchom. Mnohí biblisti sa zhodujú, že tieto dva aspekty sa nevylučujú – naše vzájomné bratské a sesterské spoločenstvo je totiž priamym výsledkom spoločenstva s Duchom Svätým.

Prečítaj si 1Kor 2,10.11; 3,16; 12,11 a 2Kor 3,6.17. Čo všetko sa z týchto pasáží dozvedáme o Pavlovom učení o Svätom Duchu?

Pavol venuje pôsobeniu Svätého Ducha veľkú pozornosť. Vo svojich listoch Korinťanom naň odkazuje viac ako štyridsaťkrát. Svätý Duch sa stará o budovanie cirkvi (1Kor 14,12), uschopňuje veriach pre misiu (1Kor 2,4.5), odhaľuje nám Božie hlbiny (1Kor 2,10.11) a vyučuje nás o nich (1Kor 2,13). On v nás prebýva (1Kor 3,16; 6,19) a spolupracuje s Kristom na našom ospravedlnení (1Kor 6,11). Udeľuje cirkvi duchovné dary (1Kor 12–14), zapečatuje nás pre deň spasenia (2Kor 1,22), vpisuje Boží zákon do našich srdc (2Kor 3,3), ako dar nám dáva nový život v Kristovi (2Kor 3,6) a vyslobodzuje nás z moci hriechu (2Kor 3,17). Bez Svätého Ducha skutočný kresťanský život nie je možný.

- **Prečo je pochopenie toho, že Svätý Duch je skutočný Boh, nevyhnutné, aby sme dokázali naplno precítiť nesmiernu Božiu lásku k nám?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

NÁŠ TROJEDINÝ BOH

³Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. ⁴Neprestajne ďakujem svojmu Bohu za vás, pre Božiu milosť, ktorá vám bola daná v Ježišovi Kristovi ... ⁹Verný je Boh, ktorý vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána. (1Kor 1,3,4.9)

Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkým! (2Kor 13,13)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pri čítaní textu z 2Kor 13,13 by sme mohli nadobudnúť dojem, že milosť vyviera výhradne z Krista, láska len z Otca a spoločenstvo iba zo Svätého Ducha. Skutočnosť je však úplne iná.

Prečítaj si 1Kor 1,3.4.9; 10,16; 2Kor 1,2.12; Rim 8,35; 15,30; Gal 2,20 a Ef 3,19. Čo hovoria tieto pasáže o milosti, láske a spoločenstve v súvislosti s Božou Trojicou?

Otec, Syn a Svätý Duch konajú v dokonalej súčinnosti na našej spásе. Milosť, láska a spoločenstvo nepochádzajú len od jednej osoby, ale sú darom všetkých troch – Otca, Syna a Svätého Ducha. Každý z nich má však v dejinách spásy špecifickú úlohu. Pavol si to uvedomuje a toto učenie zdôrazňuje vo svojich listoch. Príkladom je text Gal 4,4–6, kde s obdivuhodnou stručnosťou opisuje plán spasenia a zapojenie všetkých troch osôb Božstva. Boh Otec poslal Ježiša, čo naznačuje, že Otec je Zdroj tohto plánu (Gal 4,4). Syn sa narodil zo ženy (Gal 4,4), čo je odkaz na Jeho vtelenie a poukazuje na naplnenie dávneho zaslúbenia o „potomstve“ ženy (1Moj 3,15). Syn nás vykúpil a obnovil náš vzťah s Otcom, ktorého charakter sa satan snažil v našich očiach očierniť (1Moj 3,5). A Svätý Duch potvrdzuje a pečatuje našu identitu ako Božích detí (Gal 4,6).

V Pavlových listoch sa nachádza niekoľko ďalších odkazov na Trojicu. Všetky tri osoby konajú v súčinnosti: uschopňujú cirkev vykonávať misiu (1Kor 12,4–6), vyzbrojujú nás duchovnou silou (Ef 3,14–19) a budujú medzi veriacimi hlbokú jednotu, ktorá je odrazom dokonalej jednoty panujúcej v samotnom Božstve (Ef 4,4–6). Pavol zdôrazňuje, že Boh je nielen trojjediný vo svojej podstate, ale že Otec, Syn a Svätý Duch spoločne pracujú na našej záchrane (Ef 1,3.13.14). V Liste Efezanom dokonca uvádza, že každý veriaci má byť naplnený celou plnosťou Otca (Ef 3,19), Syna (Ef 4,13) aj Svätého Ducha (Ef 5,18).

Keď Pavol uzatváral korešpondenciu s Korinťanmi (2Kor 13,13), zvolil ten najvznešenejší možný záver – uistenie, že tri najvyššie Autority vesmíru, „nebeské Trio“ (Ev 615), budú s nami teraz aj v budúcom veku.

APLIKÁCIA ■ Ako by malo naše vzájomné spoločenstvo v cirkvi zrkadliť nádherný vzťah lásky, ktorý existuje v trojjedinom Bohu?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nebojte sa“ (DA 662–680; CL 430–442).

„Jedine milosť Ježiša Krista dokáže zmeniť kamenné srdce na srdce z mäsa a urobiť ho živým pre Boha. ... Človek nemá moc ospravedlniť dušu ani posvätiť srdce. Morálnu chorobu nemožno vyliečiť inak, než mocou veľkého Lekára. Iba ten najvyšší dar nebies – jednorodený Syn Otca, plný milosti a pravdy – dokáže vykúpiť stratených.“ (ST 2. máj 1892)

„*Boh je láska.* (1 Ján 4,16) Jeho prirodzenosťou a jeho zákonom je láska. Vždy to tak bolo a vždy aj bude. Každý prejav stvoriteľskej moci je výrazom jeho nekonečnej lásky. Aj dejiny veľkého sporu medzi dobrom a zlom sú od prvej chvíle, keď vznikol v nebi, dôkazom Božej nemennej lásky.“ (PP 33; NÚD 9)

„Musíme si uvedomiť, že Svätý Duch... je práve takou osobou, akou je Boh. Svätý Duch má svoju osobnosť, inak by nemohol svedčiť nášmu duchu a spolu s naším duchom, že sme Božie deti. A tiež, ak by nebol božskou osobou, nemohol by skúmať tajomstvá, ktoré sú skryté v Božej mysli.“ (FLB 52)

„Nebeské Trio tvoria tri živé osoby. V mene týchto troch veľkých mocností – Otca, Syna a Svätého Ducha – sú krstení tí, ktorí žijou vierou prijímajú Krista. Tieto nebeské moci budú spolupracovať s každým poslušným občanom neba v jeho úsilí žiť nový život v Kristovi.“ (Ev 615)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Pieseň s názvom „Tá vzácna milosť, Pane môj“ patrí medzi tie najčastejšie spievané v našich zboroch. Čo je vzácné na Ježišovej milosti?
2. Nádherne zobrazenie Božej lásky nachádzame v podobenstve o márnotrattom synovi. Podľa čoho vieme, že otec v tomto podobenstve je milujúcim otcom?
3. Ako môžu miestne zbory preukázať, že „spoločenstvo Ducha“ je u nich živou realitou?